

nou hromadou advokátní komory podle § 27, písm. d) adv. ř. a jich vybírání výborem advokátní komory podle § 28 písm. d) téhož zákona vnitřní hospodářskou záležitostí advokátní komory jakožto autonomní korporace, třeba veřejnoprávní povahy, pak nelze advokátní komoru po této interní ekonomické činnosti kvalifikovati jako státní »správní úřad«, resp. orgán správy státní a nelze ani její emanace považovati za »rozhodnutí nebo opatření« ve smyslu § 2 zákona č. 164/1937 Sb. o n. s. s.

Nález z 3. února 1938 č. 3428/35-5.

Zákon č. 91/1918 Sb. o osmihodinné době pracovní se nevztahuje na ony zaměstnance nemocenských pojišťoven, kteří obstarávají výkon vrchnostenské moci nemocenským pojišťovnám svěřené.

Podle odst. 1, § 1 zákona o osmihodinné době pracovní č. 91/1918 Sb. nesmí v podnicích živnostenskému řádu podrobených nebo po živnostensku provozovaných skutečně pracovní doba zaměstnanců trvati zásadně déle, než osm hodin ve čtyřiaadvaceti hodinách, nebo nejvýše čtyřicet osm hodin týdně.

Podle odst. 2 cit. paragrafu platí předpis odst. 1 také pro podniky, závody a ústavy provozované státem, veřejnými nebo soukromými svazky, fondy, spolky a společnostmi, ať jsou rázu výdělečného, všeužitečného nebo dobročinného.

V daném případě nemůže býti pochybnosti o tom, že nemocenské pojišťovny zřízené podle zákona o sociálním pojištění (č. 221/1924 Sb. a pozdějších novel k němu vydaných) nelze zařaditi pod ustanovení § 1, č. 1, ježto nejsou ani podnikem živnostenskému řádu podrobeným, ani podnikem po živnostensku provozovaným (srov. čl. IV. a V. vyhl. pat. k živnostenskému řádu). Ani výrazy »podnik« a »závod«, jichž bylo užito v § 1, č. 2 zákona č. 91/1918 Sb., nehodí se na nemocenské pojišťovny. Jde tedy pouze o to, lze-li nemocenské pojišťovny zařaditi mezi »ústavy«, o nichž se tamtéž děje zmínka, a je proto třeba zkoumati, v jakém smyslu bylo tohoto výrazu v zákoně použito. Celá úprava § 1 tohoto zákona svědčí zřejmě o tom, že jeho tvůrcové přihlíželi k ustanovením vyhlášovacího patentu k živnostenskému řádu, jmenovitě ke čl. IV. a V. Ustanovení tato mohou tudíž býti vhodnou pomůckou při výkladu pojmu »ústav«. Vyhlášovací patent užívá tohoto slova ve čl. V. na několika místech. Pro sporný výklad jest nejdůležitějším bod k), v němž jsou uvedeny podniky úvěrních ústavů, bank, zastaváren, pojišťoven, ústavů zaopatřovacích, důchodových, spořitelů atd.

Uvádí tedy vyhlášovací patent k živnostenskému řádu sice ve čl. V. mezi podniky také podniky pojišťoven, leč pojišťovny tu uvedené nelze srovnávati s nemocenskými pojišťovnami, jak plyne z následující úvahy: Pojišťovnou ve smyslu vyhlášovacího patentu k živnostenskému řádu možno rozuměti jen ústav na roveň postavený úvěrním ústavům, bankám, zastavárnám, ústavům zaopatřovacím, důchodovým, spořitelnám, tedy ústav, který na podkladě

dobrovolné a soukromorávní úmluvy zaručuje svým kontrahentům určité materiální výhody nebo obstarává za ně určité úkoly. Naproti tomu nemocenské pojišťovny, provádějící pojištění podle zákona č. 221/1924 Sb. a novel k němu vydaných, obstarávají úkony veřejné správy sociální. Tomu svědčí úvaha, že pojištění podle tohoto zákona není dáno do dispozice stran, že zaměstnancům není zůstaveno, aby se s pojišťovnou dohadovali o pojištění, o jeho rozsahu, obsahu a podmínkách, nýbrž jsou ze zákona nuceně pojištěni. Zákon sám stanoví rozsah i podmínky pojištění a sleduje tím cíle sociálně-politické, totiž ochranu pracující třídy pro případ nemoci, invalidity a stáří (srov. nálezy Boh. A 7064/28 a 8065/29). Oborem veřejného sociálního pojištění rozšířil stát činnost veřejné správy státní na nové obory, které jí byly dosud celkem vzdáleny. Její provedení mohl arcí stát svěřiti vlastním orgánům. Neučinil tak, nýbrž vytvořil za tím účelem pro určitý úsek této veřejné správy korporace, na které přenesl úkoly dotčené sociální správy. Korporacím těm, mezi něž náleží v první řadě nemocenské pojišťovny, byl tedy svěřen výkon části státního imperia, zejména právo ukládati stranám povinnost s účinkem právní moci schopným. Členství u nich, jak výše již bylo podotčeno, je nucené a nucený je i jeho vznik. Jde tedy o kriteria, která stačí, aby korporace taková byla kvalifikována za korporaci veřejnoprávní (srov. Boh. A 8826/30 a 9813/32). Ale pak nemocenské pojišťovny podle zákona o sociálním pojištění zřízené nelze klásti na roveň pojišťovacím ústavům, jaké má na mysli čl. V. uvozovacího patentu k živnostenskému řádu.

Ze zákona o osmihodinné době pracovní nelze dovoditi, že zákonu tomu měla býti podrobena i činnost takových zaměstnanců, kteří jsou účastni při výkonu vrchnostenské pravomoci státu, nebo jiných veřejnoprávních korporací. Proti tomuto stanovisku nelze nic dovoditi z ustanovení předpisu § 1, č. 2 cit. zákona, ježto terminologie tohoto ustanovení (srov. »podniky, závody a ústavy provozované státem...«) zřejmě se rehodí na onen obor činnosti, kterou veřejnoprávní svazky zde jmenované vyvíjejí u výkonu své moci vrchnostenské. Zvláštní povaze služby orgánů používaných pro výkon této moci vrchnostenské ostatně by stěží vyhovovaly předpisy cit. zákona, které jsou celým svým obsahem přizpůsobeny pracovnímu poměru, při kterém se nepočítá zpravidla se zájmem veřejným, jemuž vrchnostenská moc především slouží.

Z úvah těchto plyne, že zákon č. 91/1918 Sb. se nevztahuje na ony zaměstnance nemocenských pojišťoven, kteří obstarávají výkon vrchnostenské moci nemocenským pojišťovnám svěřené.

Nález z 3. února 1938 č. 5589/35-4.

Převod domu s výhradou požívacího práva pro postupujícího je jednáním úplatným a je podroben dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Podle ustanovení § 4 č. 1 dávk. pravidel nejsou podrobeny